

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Éves számok 12 kr-ával kaphatók
a kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 frt.
kétzeriért 6 kr, többszöriért 5 frt fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 frt

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötöttetésben levő hirdető-írások, elő-
fizetők, vagy a gyakori hirdetők tetemes díj-
kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADÁLMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

.. Kéziratok vissza nem adatnak..

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

→→→ vasárnap reggel. →→→

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:
(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

I.

Barsvármegye főispánjától.

Meghívó.

11166. sz.

Nemes Komáromvármegye, mint törvényhatóság arról értesített: hogy Ő császári és apostoli királyi Felsége a Kis-Béren megtartandó hadgyakorlatok alkalmából folyó hó 15-én reggeli 7 órakor Kis-Bérrre fog megérkezni.

Ezen értesítéssel kapcsolatosan tudomásul hozza: miszerint Ő felsége fenti napon délelőtti 10 órakor a törvényhatóságok küldöttségeit együttesen lesz kegyes fogadni.

Tekintettel arra, hogy Barsvármegye törvényhatósága is képviseltetéséről intézkedni kívánhat, ennél fogva folyó hó 12-ik napján, Aranyos-Maróthon, a vármegyei ház termében délelőtti 10 órakor egy rendkívüli közgyűlés megtartását határozta meg, melyre a törvényhatósági bizottság tagjait ezennel meghívom.

Aranyos-Maróthon, 1889. szept. 4.

Kazy János,
főispán.

II.

3294./1889. sz.

A folyó 1889. évre megalapított hadmentességi díj kivetési lajstromot a n. tek. magyar kir. pénzügyi igazgatóság a város-házánál 8 napi közszemlére tétel végett leküldvén, erről az érdekelt díjkötelesek azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy:

a) az érvényesített díjlajstrom folyó 1889. évi szeptember hó 6-tól 13-ig bezárólag a városi jegyzői irodában van közszemlére kitéve;

b) a netán sérelmes díj elleni felszólamlások 15 nap alatt benyújthatók, és

c) a fentebb is jelzett hadmentességi díjnak eszközölhetése végett az érdekelt díjkötelesek adókönyvecskéiket pénzbírság terhe alatt mutassák be.

Léván, 1889. évi szeptember hó 5-én.

Tuschnay János,
aljegyző.

Halászat.

A mint a vízjogi törvény 1885. meghozatott, azonnal felmerült a szükség a halászatról is törvényhozás útján intézkedni, mert ezek egymással a leg-szorosabb kapcsolatban állanak.

És csakugyan intézkedett is a törvényhozás s megalkotta mult 1888. évben a halászatról szóló XIX. törvényezikket.

Ezen törvény 1889. évi május hó 1-én lépett életbe.

A halászati törvény életbeléptetése és a halászati jogosultság kimutatására vonatkozó eljárást tartalmazó miniszteri rendeletet kívánjuk legfőbb pontjaiban s rendelkezéseiben bemutatni olvasóinknak.

S habár a halászati terület városunk határában s vidékünkön nem nagy körre terjed, mégis azt hisszük, hogy kötelességet teljesítünk, midőn a halászatról szóló rendelkezéseket főbb vonásaiban ismertetjük.

Nevezetesen:

A fenhivatolt törvény 8. §-nak rendelkezéséhez képest a m. kir. földmívelési miniszterium által kiadott utasítás 1. pontja kimondja, hogy: „a ki folyó 1889. évi május hó 1-én tul, akár nyílt, akár zárt vizekben halászni akar, halászcijegyet váltani, s azt halászat közben magával vinni, s az arra hivatott, ellenőrző közegeknek kívánatra felmutatni köteles“.

A halászcijegyek az illetékes köz-igazgatási hatóságoknál kaphatók.

„Halászcijegyet (7) kétféle van (A és B. minta); és pedig 2 frtos bélyeggel ellátottak a halászatra jogosultak; és 50 krajczáros bélyeggel ellátottak ezek segédszemélyzete és munkásai számára.“

„Zárt vizekben a halászat a halászatra jogosult által korlátlanul gyakorolható.“

Zárt vizeknek tekintendők: a) a mesterséges halastavak, akár állanak halas vízzel összekötötetésben, akár nem;

nekülni nem bírál soha. — Zsenge nevelésed volt-e elhibázva — avagy a csillagokban volt sorsod megírva — vajh, ki tudná elbírálni!?

Önmagad is ismerted hibáidat s lelked romlatlanságát igazolja, hogy eme hibák leküzdésére mindannyiszor erős fogadást tettél az élet komolyabb felfogására jóakarólag buzdító barátaid előtt, — de a mely fogadás betartására már erőd nem volt; — jellemed, akaratom megtörött a feltornyosulni látszó akadályok előtt s nekirohantál a megsemmisülésnek, a mely mély és örök, a honnan nincs visszatérés, a hol nincsen küzdelem, a melylyel megbirkóznod kellene.

Annyiszor költötte már a kőszá hir halálodat, hogy szinte most is hihetlennnek tetszik a mégis valónak bizonyuló tény, — hogy te nem vagy többé! — Pedig ime, hült tetemed a bonczasztalon fekszik s mire e sorok nyomdafestéket öltének, — a komor kórházi és temetői szolgák már átadták földi maradványaidat a fővárosi sarkert rideg ölének s rövid időn nem fogja jelezni létedet egyéb, mint egykori, vig asztaltársaidnak vig poharazás közben olykor-olykor fölcillámlandó megemlékezése.

Mert a vig társaság, bufelejtő bor mellett való koczingatás, a dal és kedélyes tréfalkozás voltak a te elemeid, — a midőn feledve lőn az élet gondja s ez sebtapaszt gyanánt szolgált mindig sajtó szerelmi bánatodra is.

b) mindazon egyetlen birtokos vagy több birtokos osztatlan tulajdona között fekvő vizek, melyek más halat tartó vizekkel nincsenek oly összekötötetésben, hogy a halak az egyikből a másikba átmehetnek.“

Ezeket tul a többi vizek nyílt vizeknek tekintetnek.

S mivel a fenhivatolt törvény 1. §-a szerint a halászat joga a földtulajdon elválaszthatatlan tartozékát képezi és a meder tulajdonosát illeti: a halászat nem tartozik többé a kisebb királyi haszonvételekhez és szabaddá tettett azokra, kik ily ingatlan birtokkal bírnak a fenhivatolt törvény korlátai között.

Ezen korlátok között — a nyílt vizekben — áll a tilalmi idő és a hal nagyságának a meghatározása.

A tilalmi idő, tekintettel a halak különféle fajaira, különböző, — ezt a hivatolt törvény tüzetesen megjelöli, épp úgy a halak nagyságának méretét; tizenhárom halfajra terjed a rendelkezés. A tilalom időben halászni nem szabad. A törvény által meghatározott méreteken tul halak, ha kifogatnak, a vízbe visszabocsátandók.

A mint a halakra rendelkezik fennebbiek szerint a hivatolt törvény, úgy rendelkezik a rákokra nézve is:

„Nyílt vizekben (12) bármiféle rákot április 1-től május hó 15-ig fogni tilos.“

A tilalmi időszak alatt fogott, valamint oly rákok, melyek a szemtől a kiegyenesedett fark végeig mérve 8 centiméternél kisebbek, a vízbe visszabocsátandók.“

Ha a nyílt vizek oly fekvésűek és kiterjedésűek, hogy rajtuk a halászat a szomszédirtokosok érdekeinek sérelme nélkül és okserüen üzhető: az egyes jogosítottak azt önállólag, ellenkező esetben csak társulattal alakulva gyakorolhatják.

Állandóan víz alatt lévő oly területek, (16 §) melyek a halak ivá-

sára s a halivadék fejlődésére alkalmasak, kiméleti terekké nyilváníthatók.

A kiméleti tér határa táblákkal kellőleg megjelölendő s azilyenben halászni nem szabad.

Ezek a hivatolt törvény miniszteriális rendeletének főbb intézkedései s rendelkezései; ezeken kívül rendelkezések vannak a halfogó eszközök és halfogó készülékek nézve, elősorlatván azok, melyeknek használata tilos.

Végül szólnak az intézkedések a törvény áthágásainak büntetéséről. A büntető határozatok a kihágások különfelesége szerint, 5—200 frtíg terjedő pénzbüntetést alapítanak meg.

Néhány lap a zene történetéből.

— Krick Jenő. —

Az alak- és anyagjára is fejlett lyra a görögöknél általában legszokottabb kísérője volt a szóköltészetnek s innen napjainkban is — noha a hangszer a klasszikus időkkel együtt rég elenyészett — költészetünk egy neme lyrai költészetnek nevezeték s zeneművészetünk jelvényeül is a lyrát szoktuk használni. Nem kell azonban azt képzelni, mintha ezen időknek a lyra által kísért dallamai, daczára a görögök nagy zenészeti műveltségének, csak távolról is hasonlítottak volna a mai értelemben vett dallamokhoz vagy pláne az áriákhoz. Nem egyebek voltak azok, mint énekeszerű szavallatok, melyek alig mozogtak nagyobb hangterjedelemben, mint mai operáinknak ugynevezett recitatio részletei. A melódiai dallamosság későbbi kor szüleménye, mint a hogy pl. az a jól eső, ütemileg hangsúlyos u. n. mensurál zene és a több szólamú ének is csak a Kr. utáni 12. 13. században kezdet lábra kapni. Általában a fokozatos fejlődésnek úgy a természetben, mint a tudomány és műipar terén minden alá van vetve. Pl. még csak alig két százada, hogy az orgona és zongora

gukat, s bolond fővel apámat meggyalázó nótákat daloltak. Majd kiégett a szemem szégyenemben, s megátkoztam azt a perczet, melyben a nagy tortartásba beleegyeztem.

Ha az ücsém reám hallgatott volna, nem történt volna meg házunknak országgra szóló meggyalázása; de ő nem engedett nekem, s nemcsak hogy haza nem eresztette a vendégeket; de az én tiltakozásom daczára hordta a bort.

— Most van az apám tora: mulatunk kivilágos kiviradtig, így felelt nekem.

Nem lehetett hát más a következmény, mint az, hogy a vendégek a sárga földig leitták magukat, s fertelmes, gyalázó dolgokat mivelték.

— Kedves komám! úgy érzöm, hogy betegségből nincs menekülésem, s ágyamból a koporsóba tesznek pihenni; de ezenel átok alatt meghagyom szeretteimnek, hogy halálom után tort ne tartsanak. Igaz, hogy egy ideig majd szólnak-szapulnak az emberek; de majd elhallgatnak.

Azt szokták mondani: „hosszu betegségnék halál a vége.“ Beteljesedett ez T. Istvánon is; mert ezen beszélgetés után néhány napra meghalt.

T. I. közbecsülésben álló, jó ember volt: temetése tehát a lakosság meglehetősen részvete, s neje s gyermekei pergő könnyei között, nagy tisztességgel ment véghez.

Temetés után várták a rokonok a torba hívogatót; de az nem járt sorba.

TÁRCZA.

Szegény Lajkó.

Szegény Lajos! Tehát csak nem kerülhetted ki sorsodat; — utolért a kéréllhetlen végzet, mely üdözött születésedtől fogva s nem engedé, hogy édes otthon, nyugodt tűzhelyet alapíthattál volna önmagadnak s majdán tiednek, kik körülrajongtak volna szeretettel s mulattak volna örömmézzel kedélyes ötleteiden.

Mindennek vége! Bolygó életednek véget vetett az irtózatot elhatározás, hogy amugy is elhibázott existenciád terheinek elviselésére többé nem tartottad képesnek önmagadat s eldobtad magadtól az életet, melynek komolyabb mindennapiságával lelkületed nem tudott megbarátkozni soha.

Pedig te jobb sorsra lettél volna érdemes. — Ezt bizonyíthatják közelebbi jó barátaid, — a kik ismerték szivednek jó-ságát, — a kik előtt ismertek voltak tulajdon levő gyöngéid, — de a kik közül minden hibáid mellett rossz, gonosz cselekedetre nem tartott volna képesnek egyik sem.

És te nem is voltál rossz, — ha csak nem önmagad iránt! — Ellensége voltál tenmagadnak s ingadozó jellemsajátságod nem engedé, hogy oly életpálya elére után törekedtél volna, mely helyhez kötve, gondtalan jövődet megalapíthatta volna. Türelem és szilárd elhatározás hiánya s állhatatlanság voltak lelkednek békői, melyek elől me-

Szegény Lajos! Barátaid, jó ismerőseid élénk megdöbbenéssel s részvéttel veszik híret elköltözésednek, — részvétük igaz, s könyeik a szív bánatának őszinte könyei. — De adj hálát örök bírad előtt a minde-nek fölött álló hatalmas Urnak, — hogy e lesújtó és megrendítő elhatározásod nem a legszeretőbb anya és leggondosabb atya életében érlelődött meg forrongó agyadban s hogy azok, kiknek kimulásod a legelkeseredettebb fájdalmat s szívrepesztő bánatot okozta volna, — immár szintén az Egek Urának trónja előtt könyörögnek bűnös lelkedért!

Óh! hányszor is daloltad el oly szívet megindítóan lelki tehetetlenség érzetében sejtelemszerűleg a béna houvédél:

„Szegény anyám, ha tudta volna,
Dehogy szült volna engemet!“

Falusi halotti tor.

Volt Dobai Andrásnak egy kedves komája Tányéros István, a ki betegsége miatt sem a temetésén, sem a torban meg nem jelenhetett. A temetés után, mikor meglátogatta, a szenvedő martir így szólott hozzá:

— Kedves komám! igaz-e az, hogy az apja torában a jelen voltak részegségükben illetlen nóták dalolásával meggyalázták a dicséretre érdemes elhunyt apját?

— Kedves komám! szégyenérzettel valom be, hogy a mit hallott, az mind igaz. A vendégek ücsémmel együtt leitták ma-

játszásban csak négy ujjat használtak! Csodálatos tévelygése maradt az a zongorajáték újj-akozási rendszerének, hogy oly soká tudtak rájönni a hüvelykujj jelentőségének eszméjére, s be nem látták annak természetes fontosságát, mely ez ujj alá tevésében nyilatkozik.

De visszatérve a huros hangszerek fejlődéséhez: az első lyrákat csakhamar követte a hárfá eszméjének megvalósítása. Az eszmét e hangszerre valószínűleg az ivalku nyilatktól kölcsönözték. E szép alakú és bájos hangzású hangszer legnagyobb tökélyig fejlesztője Aegyptom volt, elannyira, hogy népszerűsége nézve Görögországot a lyrák, s Aegyptomot a hárfák hazájának lehetne nevezni. Hogy e hangszer a tökély minő fokán állott az egyiptomiaknál, mutatja az a hárfakép, melyet Bruce angol tudós e század elején Théba romjai közt talált s mely mind művészi kivitel, mind pedig szerkezeti czélszerűségben a mai tökéletesített hárfáinkkal is kiállja a versenyt.

A ó-kor hárfáinak kezelői közül, kik a remeklépig vitték e hangszeren a játék művészetét, első sorban a zsidók híres királya: Dávid említendő s későbbi korban is az uralkodók mindig nagy előszeretettel viseltettek e költői hangszer iránt. Így pl. Neró római császár, Alfred Anglia királya s a legújabb korban Mária Antoinette a szerencsétlen francia királyné. Hárfá művészeink ma már a hangfogóval tökéletesített u. n. Pedál-hárfákat használják, minek légi futamai pl. a híres Wagner-féle zenedramában, a „Niebelungen“ tetralogiában nem egyszer igen kellemes hatást idéznek elő.

A háttér és markolat nélküli szabad huros lyra és hárfá nyomán keletkeztek a szekrény alakú és végre a markolatos huros hangszerek. A szekrény alakú, hanghullámzóval ellátottak közé tartozik a Czimbalom s ennek a Spinetto, Clavichord és Clavycimbalom leszármazó alakjai révén keletkezett unokája, a mai Szárnyzongora. A markolatosak sorát a Czitera kezdve a Mandolino, Gitár s egyéb bélhuros, de már vonóval kezelendő hangszereink: a magas és mély hegedű, a kis- és nagybőgő alkotják.

Mindezeknek leszármazását végig kísérem és bemutatni, habár csak a felvett szük keretben is, hosszasan venné igénybe türelmes hallgatóim szives figyelmét. Miért is csak két elegáns és könnyen kezelhető fajukat ohajtom még az épen felsorolt hangszereknek emlékezetbe hozni, az egyik a czitera, a másik a hegedű. Amaz inkább hölgyeink szórakoztatója, emez az edzett férfiak disze. (Folyt köv.)

Nem tartatott halotti tor. Csak a sírásók hivattak meg egy kis kollatióra.

— No, ez mégis szörnyűség, s fertelmes dolog — így szóltak az emberek — hogy T. gyermekei nem érdemesítették a rokonokat apjuk torában egy pohár borra.

— Mikor T. gyermekei ezt meghalották, így szólottak:

— Apánk élő szóval meghagyta, hogy halála után ne tartsunk tort; mert attól tartott, hogy mint a becsületes Dobait, halála után guntárgyul teszik az emberek, kik bor- és pálinka-ital közben megfélekednek magukról. Eljött már az ideje a halotti torok beszűntetésének.

T. gyermekeinek ezen meggyőződés hangján mondott beszéde sajtó-szájra járt a faluban, s a Dobai kigunyolásán okulva, alig találkozott ember, a ki nem helyeselt volna.

Még egypár halottnál feltűnt a tor nem tartása; de aztán szokásba jött, s most már Völgyesen soha nem tartanak halotti tort. És az így van jól. A torozásra tett költség hiábavaló, mely az anyagi jólétet csökkenti, s hátrányára van az erkölcsi életnek.

Vajha a völgyesiek példáját minde-nütt követnék!

Azonban a halotti költséges tartatás rossz szokásának még a jelenben is egész vidékek lakosai — főképp a magyar családok — készséggel hódolnak; sőt napról-napra fokozott mérvben költenek, s gyakran ismétlődik a Dobai házánál megtörtént csufondáros eset.

— Atyámfiai! az a pénz nem jobb volna-e másra?

Ha a családfő meghal: gyermekei a

Barsvármegyei póstatakarékpénztári eredménye 1887-ben.

A ki csak egy pillanatra is megállt és a póstatakarékpénztárra gondolván, lehetetlenség, hogy meg nem látta volna annak a nép életében oly mélyre ható czélját, mely ezél nem egyéb, mint boldogulásunk, gyermekeink gondtalan jövője, mert azt ugyan senki sem tagadhatja, hogy igen gyakran 100 frt is elégséges arra nézve, hogy valamely szorgalmas, iparkodó és józan gondolkodású kis iparosnak megteremtse megélhetésének biztos alapját.

Ha a póstatakarékpénztár még nem lépett volna életbe, mindnyájunknak kellett volna annak életbe való léptetését sürgetni, mert az az öt krajczáros takarékoskodás alapja egy gondolkodó számításnak, egy józanabb életmód elkezdésének, alapja egy nemzeti vagyonnak, mely megmentheti idővel iparunkat, megteremtheti középosztályunk anyagi jólétét, nemzeti megerősödésünket.

Azt mondják felőlünk, hogy a takarékoskosság nem erényünk, hát ezen szomorú vádban sok igazság van, mert gyakran holmi haszontalan külföldi lim-lomra forintokat dobunk ki esztelenül, melyre azonban okvetetlenül szükségünk nem volt. Hogy az ilyen haszontalanságokra kidobott pénz évente mily összegeket nyel el, azt én meg nem mondhatom, amennyiben statisztikai adatok nem állanak rendelkezésemre, de annyi bizonyos, hogy ezen összeg milliőket képvisel, melynek csak tized része is képes volna tömérdek dobpergést, keserves kényhullajtást megakadályoztatni. Okosan és helyesen kombinálva használhatnánk magunknak, megteremthetnénk gyermekeink biztos boldogulhatóságának alapfeltételét.

Hogy gyermekeink boldogulhassanak, számitanunk kell, mert én öszintén megvallva nem ismerem még a földmivélők közt sem olyan családot, mely hetenkénti házel-tartásából meg nem takaríthatna 5—10 krajczárt. Milyen véghetetlen örömet venné, midőn gyermekei először veszik kezeikbe a póstatakarékpénztári könyvecskét. Én ismerem, én láttam eme örömeiket, ezen percek életemnek legszebb, legdrágább emlékei.

Négyen vannak — gyermekek — mindegyiknek megvan a maga takarékpénztári könyvecskéje. Ez a könyvecske egy igazi méhkaptár, melybe ők, a kis méhecskék krajczárként hordják a mézet. Lassan gyűl ugyan a kincs, de hiába, minden áldást hozó munka lassu, egy nap alatt senki sem építheti fel az urnak hajlékát.

Az apróság közül akarmelyik ha kap a nagyapa, a nagymamától vagy bárkitől egy sárga vagy egy fehér krajczárt, mint ők mondják, azonnal nekem adják, hogy helyezzem el a póstatakarékpénztárba, a hol még a végrehajtó bácsi sem bánthatja. Én természetesen megtoldom pár krajczárral és így megövekedve kerülnek a krajczárok a póstatakaréklapra. Sorba megy ez, mint a madáretetés, egyet sem rövidítek meg. Ha ma az egyiknek szaporítottam tökécskéjét 50 krajczárral, holnapután szaporítottam az utána következőjének tökécskéjét. Így megy ez körbe, ha bevégeztem, újra kezdem.

Legboldogabb volnék akkor, ha hátralevő életem napjait, egészen a póstatakarék-

vagyont illetőleg azonnal százalékfizetésre köteleztem. Aztán hogy a vagyont a gyermekek magukénak mondassák: hivatva érzik magukat — sőt kötelességük, hogy azt telekkönyvileg nevékre irassák. Az átiratás pedig pénzzel jár. Ez alól törvény szerint senki ki nem vonhatja magát.

Az elkerülhető s a torozásra haszontalan kidobott pénz nem jobb volna-e a százalék s vagyont telekkönyvezési költségek fedezésére, vagy az adó fizetésére?

Bizony jobb volna.

Hej édes magyarom! sokat költesz te olyanokra, melyek nélkül el lehetnél, s ha a haszontalan torozásra, selyemre, bársonyra, drága pántlikákra, az ezüst gombokra, ezüst lánczokra elpazarolt pénzt megtakarítanád, s úgy öltözködnél, mint sorsodhoz, helyzettedhez illik: nem volna panaszkod az országos terhek miatt; mert azokat is fedezhetnéd, pénzed is volna; de hát most a fényűzés, s egyéb hiábavaló költekezés nem csak pénzedet nyeli el, hanem még adósságra is merit. Hidd el, több adót fizettél hajdan az 5-öd, 10-ed dezmában, mint most, még is tisztességesen megéltél, s adósság sem terhelt.

Bizony itt volna már az ideje, hogy meggondolnád, a mi jólétedre, megnyugvásodra szolgálna; mert szégyen kivallani, de napként ragyogó igazság, hogy most ritka családfő mondhatja: „csak a halálnak tartozom.“

Csak addig nyujtózzál, a meddig a takaród ér; mert ha a takaró alól kinyujtod a lábad, megfázik.

Gondolkozzál a mondottakon. Tedd ezentul szabályul: győzzön a jobb.

Molnár Samuel.

pénztárnak szentelhetném. Szívesen vennék vándor-botot, egé z odaadással járnék faluról-falura, megmagyaráznám a mi áldott szívű s természetű népünknek, hogy mi csoda is az a póstatakarékpénztár, es én meg vagyok felőle a legkomolyabban győződve, hogy fáradozásom nem volna gyümölcstelen, utam hasonlítana egy szerencsés hittérítő utjához.

A megyeterületén volt 1886. év végén póstatakarékpénztári közzvetítő hivatal 29, betevő volt 765, a betétek darab száma 3618. Elhelyeztetett: 16421 frt 50 kr, visszafizetett: 5637 frt 36 kr, így a tiszta megtakarítás 10,784 frt 14 kr.

1887-ben volt az év végén a póstatakarékpénztár közzvetítő hivatalok száma 40, a betevők 1060, a betétek darab száma 4278. Elhelyeztetett 21,020 frt 12 kr, visszafizetett 15,337 frt 88 kr, így a tiszta évi megtakarítás: 5682 frt 24 kr.

Elhelyeztetvén: Körmezványán 6121 frt 75 kr, Léván 5520 frt 76 kr, Bars-Szt.-Kereszten 1279 frt 16 kr, Aranyos-Maróthon 1032 frt 42 kr, Vichnyén 1012 frt 49 kr, Nagy-Ugróczon 715 frt 3 kr, Nagy-Sallón 651 frt 80 kr, Verebélyen 469 frt 70 kr, Zelizen 410 frt 50 kr, Lekéren 379 frt, Velkapolán 374 frt 50 kr, Uj-Bányán 364 frt 95 kr, Zsitva-Gyarmaton 260 frt 1 kr, Zsarnóczán 217 frt 89 kr, Csattan 217 frt, Kis-Sárón 200 frt 10 kr, Bisztricsényen 197 frt 27 kr, Nemes-Oroszin 181 frt 70 kr, Szkiezón 177 frt 20 kr, Nagy-Kálnán 176 frt, Füssön 146 frt 79 kr, Nagy-Endréd 136 frt, Oszlányon 124 frt 50 kr, Garam-Ujfalun 102 frt, Nagy-Lóton 94 frt, Geletneken 80 frt, Szent-Benedeken 69 frt, Kis-Tapolcsányon 54 frt, Nagy-Mányán 40 frt, Ohajon 36 frt, Brogyán 33 frt 80 kr, Zsitva-Ujfalun 11 frt, Garam-Szöllösön 7 frt 90 kr, Alsó-Pélen 6 frt 40 kr, Vámos-Ladányon 6 frt, Bars-Szklénón 5 frt, Nagy-Herestyéneken 4 frt, Fenyőkosztolányon 3 frt 50 kr, és Simonyon 1 frt.

Visszafizetett: Léván 4507 frt 83 kr, Körmezványán 3113 frt 90 kr, Aranyos-Maróthon 1126 frt 89 kr, Vichnyén 953 frt 48 kr, Zsarnóczán 741 frt 87 kr, Velkapolán 536 frt 50 kr, Kis-Sárón 473 frt 62 kr, Verebélyen 458 frt 10 kr, Bars-Szt.-Kereszten 438 frt 78 kr, Nagy-Sallón 398 frt 13 kr, Nagy-Ugróczon 395 frt 52 kr, Zelizen 340 frt 1 kr, Uj-Bányán 297 frt 47 kr, Lekéren 276 frt 50 kr, Garam-Ujfalun 213 frt 72 kr, Szkiezón 196 frt 81 kr, Nemes Oroszin 147 frt 92 kr, Zsitva-Gyarmaton 145 frt 65 kr, Bisztricsényen 91 frt 12 kr, Füssön 81 frt 59 kr, Nagy-Kálnán 76 frt 68 kr, Nagy-Lóton 52 frt 70 kr, Alsó-Pélen 46 frt 4 kr, Nagy-Endréd 39 frt 56 kr, Csattan 39 frt 12 kr, Kis-Tapolcsányon 33 frt 50 kr, Oszlányon 32 frt, Bars-Szklénón 30 frt 15 kr, Szent-Benedeken 25 frt 20 kr, Nagy-Mányán 15 frt, Ohajon 12 frt.

Elhelyezés nem történt: Vichnye fürdő. Visszafizetés nem eszközöltetett: Brogyán, Fenyőkosztolányon, Garam Szöllösön, Geletneken, Nagy-Herestyéneken, Simonyon, Vámos-Ladányon, Vichnye fürdő és Zsitva-Ujfalun.

Az elhelyezésnél nagyobb összeg fizetett vissza: Alsó-Pélen, Aranyos-Maróthon, Bars-Szklénón, Garam Ujfalun, Kis-Sárón, Szkiezón, Velkapolán, Zelizen és Zsarnóczán.

A megye közönségének tiszta megtakarítása 1886—1887-ben: 16466 frt 38 kr.

Vidonyi József

m. kir. pósta és táviratbizt.

Budapest, 1889. szeptember 6-án.

— Hulló levelek; valami a kukoricafosztásról; a hazatérő miniszterek; az új rektor; Veszprem diszpolgára; újpesti tekeverseny, Szerbia és Bulgária, a boulangisták.

Már csakugyan az ősz közeledtét jelzi minden. A városligeti fák lombjainak sötétzöld sátora már tele van haldokló levelekkel; és már a sétalók homlokára kezdenek hullani a hervadt levelek, ki sárgán, ki pirosan. Alant meg van terítve már az avar, a hervadt tetető, a halottas égy, melybe a haldokló őszi rózsza beletemetkezik. A nap fáradtan bucsuzik el minden parányi kis levélről, s önvérben fürdik a hegyen, a mint elnyugszik. A paprika-Janecik tánca már vontatottabb, lassabb; a városligeti babszínházak már gyérülni látják a látogató közönséget.

A svábhegyi nyaralók lakói is megfujják már a takaródót. A csillogó tetők virág- és levél-halottak ezreivel borítvák. És a zugliget kezdi veszíteni érdekességét. — A határra pedig elmondhatjuk a vidéki poétával, hogy beköszönt az ősz, s kicsi kis kunyhóját szétszedi már a esősz.

Hát bizony már szét is szedheti, mert már a kukorica is letörve és betakarítva. És ő neki már semmi dolga azon a magas latorján, melynek hegyéről szokta átkémlelni az őrizetere bizott birodalmat. — Sokszor, midőn ilyen tájba el-elbolyongok a főváros felhőket csokoló palotái között, akaratlanul eszembe jutnak a mi alacsony házaink oda fenn a hegyek közt. A vidám daltól ugyancsak hangos egyik vagy másik ház. A jó kedvű fosztók vidám zaja pezsgésbe hozza még a megkábulat érzékeket is.

A ház kisasszonya sorba hívja barátait, kik aztán vizontszolgálat fejében megfosztják egymás kukoricáit.

— Ugy-e, Etelka kisasszony, eltalálom, hová men? Ha ezen időtájban összejönnek, nem is lehet más a kérdés.

— Ugyan hová?

— Fosztókat hívní.

A lány mosolyogva rázza meg fejét, de a melyből az igent minden gyakorlat nélkül könnyű kiolvasni. S mikor már eljő az este, mind együtt ülnek a lehányt kukorica mellett. A dalnak se' hossza, se' vége. Az egyik rész dalol, a másik tréfál, nevet. Egyik vagy másik fiatal embert ugyancsak megbömbélik kukoricaszárral az inceskedő fiatal leányok. A ki aztán gonosz mosolylyal huzódik egyik vagy másik szelidebb háta mögé, s iparkodik a tréfát megfizetni, hogy a kukorica selymével tele szórja a szép inceskedők fejét. Van egy rész, mely a piros eső keresésével van elfoglalva. És ez a legszorgalmasabb, mert gyorsan dolgozik azon reményben, hogy ő találja meg a piros csövet.

Mikor aztán elvégzik a fosztást, jó az egyszerű vacsora. A puha kukoricát, meg a bort kedvesen kínálják. Aztán pedig a „Pezsek“ muzsikája, vagy harmonikaszó mellett tánczra kerekednek. A szünetek alatt elkezdik a „fordulj bolhát“ meg a „haragszom rád“-ot játszani. A zálogos ugyan csak fülel, hogy alkalom esetén azután jól megzalogolja a tévedőket, ki egy dologért kétszer is „haragszik.“ Van még egy más kedélyes mulatságuk is a lévaiaknak „a serföző;“ de ez már nem oly gyakori, mint a „haragszom rád.“

Aztán megint dal, megint csárdás. Így tart ez késő éjjeli órákig, a mikor aztán szétoszolnak s mindenki kötelességének ismeri hazakisérni a fosztókat.

Ez az ősz egyik legszebb költői vonása, a mi a fővárosban fel nem található, ha csak a közeli falvakban nem, de ott sem olyan, mint nálunk Léván. Az a tengerihántás, melyről Arany énekelt, szakasztott felvidéki kép. De a festők is szívesen választják esetüjük tárgyául a fosztás egy-egy idylli jelenetét.

Az ősz, — a munka idejét a fővárosban — már a miniszterek hazatérte is jelzi. Tegnapelőtt érkezett meg Fejérváry és Teleky is. Josipovich báró, az új horvát miniszter is elfoglalta Bedekovich hivatalát s működését azonnal megkezdte. A munka ismét a régi kerékvágásban halad. Csak Tiszáról van elterjedve az a hír, mint azt a párisi magyarok írják, hogy szoros inkognitóban — t. i. a hamuszin paletóban — Párisban tartózkodik. Mi igaz e hírből, nem tudjuk. De annyi bizonyos, hogy még e hó 20-án Léva talajt fogja tapodni nagyméltóságú miniszterelnöki lábaival, a menyínyben részt vesz az ott tartandó református egyházi gyűlésen. Az iskolák és az egyetemek folyosói szintén szeptember beálltát jelzik. Klinger dr. a volt egyetemi rektor 2-án adta át a rectoratus összes jelvényeit Hajnik Imre jogtudornak, a volt jogi dekánnak, mint az újonnan megválasztott rektornak.

Ez a főváros szeptemberi látkepe, melynek jótékony hatását nagyban érzik a kávéházak szünidő alatt meglaposult tárczái.

Tegnap előtt azt olvastam a lapokban, hogy Kossuth Veszprém városa Kováts Lajos polgármester indítványára diszpolgárává választotta. És a főváros még mindig nem tette Fücska.

Az újpesti tekeversenyről is sokat beszélnek. Azt is mondják, hogy Grosz Lajos, budapesti fogorvos, a szerencsés nyerő voltaképpen nem tarthat igényt a nyaralóra, a mennyiben ő vette ugyan az öthatosos jegyet, de nem ő dobta a 13 bábót, hanem egy felbérelt embere, Psenák János, köfáragó, ki matador e tekintetben.

De nem matador ám Szerbia a palástolásban. Ugyanis erősen fegyverkezik, mit Bulgária féltékeny szemmel néz, s szükség esetére a stambuli porta támogatását fogja igénybe venni, a ki különben is az Ozmanbirodalom kiegészítő részének tartja Bulgáriát s ezért minden ellene intézett támadást ő maga ellen intézettek nyilvánít s birtokáért, — ha kell, — harcza is bocsátózik. Szerbia azzal védekezik, hogy csupán gyakorlatra vonulnak be a csapatok. Annyi azonban tény, hogy már a harmadik osztályu tartalékosokat is fegyverbe szólították. Hogy mi lesz a dologból, sejtetni is alig lehet.

De azt inkább lehet, hogy ez idei párisi választáson nem nyerik meg a többséget a boulangisták, mint tavaly. Sokat vesztettek a renomérből azon idő óta.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— Az ar-maróth - verebély - surány - érsekújvári vasut kiépítése, mint örömmel értesülünk, egy lépéssel ismét közelebb áll a megvalósulás stádiumához s a szab. oszt. magy. áll. vaspálya-társaság a szerződés föbb pontjait már körvonalozta s így annak megkötése a közeljövőben már várható.

— Jubileum. A szkiezói kastélyban, herceg Odescalchy Arthurnál, a „csangó herceg“nél mult hó 29-én ülték meg a hercegi család magyar ágának kétszázados jubileumát s ez alkalommal vármegyénkbeli számosan jelentek meg a családnál legszívesebb üdvözleteik kifejezésére. A disz-ebédnél az első felköszöntőt a herceg mon-

dotta Öfelségére; utána Kazay János, főispánunk köszönté fel a nemes és hazafias családot. Az ebédet, mely öt órakor ért véget, táncz követte. Este felé a varmegyei tisztikar tette tiszteletét. — A hercegi család barátai és nagyszámú tisztelői, kik mellé mi is szívesen sorakozunk, kedves emlékül fogják megőrizni e nap eseményeit melyek a háza közügyeiben oly sok, s nagy érdemet szerzett hazafias családnak fényesen aposztrofálták azt az elismerést, melylyel érdemeiért tartozunk. Isten éltesse a nemes családot!

— **A lévai főgimnázium tanári karában** változás történt, amennyiben dr. Kiss Sándor k. r. tanár helyett a rendkormány Nemes János világi tanárt küldötte Lévára. — Üdvözljük az új tanárt körünkben!

— **Esperesi jubileum.** Munka János, ezimzetes kanonok, a lévai egyház-kerület érdemtelen esperese, garam-ujfalusi esperes-plebánus s ismert egyházi író, e hó 5-én tartotta negyedszázados esperesi jubileumát, mely alkalommal kerületének összes papságán kívül, a lévai r. kath. tanítótestület és számos tisztelő is megjelent nála, hogy öt öszintén üdvözlőlk. A tisztelgéseket fényes ebéd követte, mely alatt Rudolf Béla v. ladányi plebánus mondotta az első felköszöntőt, sikerülten s meleg szavakban emelvén ki az ünnepeit és köztisztelőiben álló esperesnek sokoldalú s elévülhetlen érdemeit. A jubilians meghatottan köszöntö meg paptársainak s tisztelőinek szíves figyelmét és szeretet-nyilvánítását, melyet iránta ez alkalommal is tanusítottak. — Örömmel csatlakozunk mi is a derék lelkipásztor tisztelőinek szép sorába s azokkal együtt öszintén kívánjuk: ad multos annos!

— **Szeidl Mariska** kisasszony, az armaróthi állami leányiskola egyik kiváló tanítónoje, Esztergom város tanítónojévé választván, körükből távozik. — Esztergom város iskolaszéke jól választott, derék, munkás tanerőt nyert benne, — ki nemes önértével, emelkedett, független gondolkodás módjával mindnyájunk tiszteletét, nagyrabecsülését érdemelte ki.

— **Templom-szentelés.** Alsó-Váradon szept. 8-án d. e. 11 órakor fog megtartani az ev. ref. társaság újonnan átalakított és megnagyobbított templomának felszentelési ünnepélye. A templomot Siska Gusztáv előnyösen ismert építészünk emelte, ki amaz ódon egyszerűséget valóban művészi alakította át s oly tetszetőssé, széppé és kiemelkedővé tette izléses bizanti-stylja által, hogy szemlélője — ha nem is látta az előbbi ódon vázat — meghatva érzi magát és keble örömtől dagad, midőn ez Istennek szentelt mű falai közé lép. A szép és szilárd kivitel dicsérisi mesterét, valamint a mérsékelt építkezési díjért a hitközség nyilvános elismerését érdemelte ki; azon szíves tettéért pedig, hogy az iskolaépület egy szobáját ingyen kipadlózatta, dupla ablakkal és egy üvegezett könyvtárszekrényvel ellátta, az egyház ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja a kitünő mesternek s a nemeslelkű embernek. — a. — e.

— **Hymen.** Lipcsey Albin bessei körjegyző f. hó 2-án vezette oltárhoz Baumgartner Anna kisasszonyt, Baumgartner Jakabné, vasuti mérnök özvegye és házbirtokos kedves leányát, Annát, Budapestben. Bősörmenyi Ferenc f. hó 10-én vezeti oltárhoz özv. Bende Vinczéné, szül. Kovalovszky Emma urnőt Léván.

— **Élőleptetés.** Tóth Győző, a Léván állomásozó m. kir. honvédség hadnagya, legközelebb főhadnagygyá léptettetett elő.

— **A lévai kaszinó** módosított alapszabályai, melyeknek néhány pontját a házvétel-és építkezésre felvett kölcsön miatt módosítani kellett, — mint értesülünk, a belügyminiszteriumtól a jóváhagyás záradékával ellátva e napokban jöttek vissza.

— **Kinevezés.** Dr. Bakó Gyula, városunk szülötte, fővárosi törvényszéki jegyző e napokban a budapesti V. kerület kir. járábíróóságához albiróvá neveztetett ki.

— **Uj tűzoltó-egylet.** O-Barson — mint értesülünk — e hó 1-én megalakult az önkéntes tűzoltó-egylet, melynek vezetésére Páll Ferenc körjegyző és Ivicsics Pál tanító választották meg parancsnokokká. Eddig 54 működő tag iratkozott be, a mi mindenesetre a mellett bizonyít, hogy a község derék lakói beállják ezen humánus intézmény nemes intencióját Örömmel vesszük az új egylet megalakulásának hírére s ohajtjuk, hogy varmegyénk területén minél több község kővesse O-Bars szép példáját.

— **Főispáni titkár.** A belügyminiszter Rómer Róbertet főispáni titkárra nevezte ki s szolgálattételre Kazay János varmegyénk főispánja mellé osztotta be.

— **A népszámlálás.** Nemzetközi megállapodás szerint tudvalevőleg minden tizedik évben történik általános népszámlálás. A legközelebbi határidő 1891. január első napja, nincs már tehát nagyon messze. Baross Gábor kereskedelmi miniszter — mint a lapok írják — már készített is a törvényjavaslatot, melyben a szükséges hitelt kéri s melyet már öszkor a képviselőház elé fog terjeszteni.

— **A barsi ág. hitv. evang. esperesség** Nemesényben aug. 29-én tartott közgyűlésén iktatda be hivatalába Kosztolányi Sándort, most megválasztott esperességi felügyelőjét. Raab Károly esperes, körközbányai lelkész meleg szavakban bucsuzott el Bódó Lipót volt esperességi felügyelőtől,

ki tisztét 22 évig töltötte be az esperesség díszére és javára. A volt esperességi felügyelő válasza után az esperes Kosztolányi Sándor, most megválasztott felügyelőt üdvözlölte, ki beköszöntő beszédében megígérte, hogy a benne helyezett bizalmat azzal ohaítja meghálálni, hogy elődei nyomdokain haladva, teljes erejével iparkodni fog előmozdítani az esperesség javát. A közgyűlésen az esperesség tisztikara a következőleg alakult meg, esperes: Raab Károly, esperesi, egyházi jegyző: Schleifer Armin; esp. vil. jegyző: Bódó János; esp. ügyész: dr. Kaszaniczky Kálmán; esp. pénztárnok: Belcsák László.

— **Öngyilkosság.** Megdöbbenéssel vetük a hírt, hogy Bessé Lajos Budapestön öngyilkossá lett. A régi józsefvárosi temetőben ugyanis e hó 5-én reggel egy akác-fára felakasztott férfi holttestére akadtak. A rendőrség által megejtett helyszíni szemle adatai kétségtelenné tették, hogy a szerencsétlen öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosban Bessé Lajosra ismertek, ki sok hányattatás és viszontagság után a fővárosba ment, hol hihetőleg zilált anyagi viszonyok közé jutott s ez kergette őt a korai halálba. — Nyugodjék békében!

— **Korai télre** van az idén kilátásunk. Ezt onnan s abból következtetik az ahhoz értők, hogy Trientbe már megérkeztek a délvidékre vonuló fecskék első csapatai. A Rajna vidékéről is azt a hírt hozzák napilapjaink, hogy ott a fecskék már nagyban készülődnek a távozásra, a mi kétségkívül korai ösznek és valószínűleg korai télnek a jele.

— **A kolozsvári Mátyás-ünnep.** Kolozsvárott e hó 2-án igen fényesen s nagy ünnepélylyel leplezték le a Mátyás király szülőházát megfelelő ércztáblát. Az alkalmi beszédet Hegedűs Sándor országgyűlési képviselő mondotta; utána Jókai Mór elszavalta az ünnepre írt gyönyörű ódáját. Az emléktábla szövege a következő: „Ebben a házban született 1443. márcz. 27-én Mátyás az igazságos. Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet fia. Szülőházát a nagy király kegyeletből minden teher alól felmentette; II. Rákóczy György erdélyi fejedelem e ház kiváltságát megerősítette I. Ferenc József apostoli királyunk 1887. szept. 23-án látogatásával megtisztelte és kegyes adományával gondoskodott, hogy örök emlékezetül megjelöltesse. A kegyelet és tisztelet hirdetője ez az emlék, melyet legnagyobb fiának szülőházára tette a tulajdonos Kolozsvár szabad királyi városa.” 1888.

— **Leván ez évi augusztus hóban elhaltak.** Knapp Dávid és Fofeder Jozefa szülőknek névtelen gyermeke, élt 2 órárt; Haulik Lajosné szül. Szkorupka Mária, élt 33 évet; Mihók Antal, élt 77 évet; Lauko Mária, élt 50 évet; Pachinger Ignác, élt 62 évet; Bay Anna, élt 21 napot; Kovács János, élt 36 évet; Bali Ilona, élt 3 hónapot; Piváresi Lajos, élt 3 1/2 hónapot; Piváresi Györgyné, szül. Kaczián Mária, élt 47 évet; Steiner Artur, élt 1 1/2 évet; Krikszányi Gyula, élt 3 1/2 évet; Varga Julianna, élt 12 évet; Szikszai Eszter, élt 4 1/2 évet.

— **RÖVID HIREK.** — **Kossuth Lajost** legújabbban Veszprém városának képviselő-testülete is egyhangulag a város díszpolgárává választotta. — **Bukovina** több községében az árvíz jelentékeny károkat okozott. — **Varsóban** e napokban egyezség által nyert befejezést egy pőr, mely 1490-ben kezdődött vagyis teljes 400 évig tar ott. — **Natalia** állítólag azt írta volna Belgrádba barátainak, hogy e hónapban Belgrádban lesz, ott házat vesz és állandóan ott fog lakni.

— **Oroszországban** jelenleg 350,000 koldus van, legalább ezt konstatalta egy külön, e célból kiküldött bizottság. — **Magyarország** egyenes adója 96.400,000 frt. fogsorszási adója 39.685,000 frt, összesen 136.085,000 frt. Ebben az összegben természetesen nem foglaltatik a dohány-, só-, lottó- stb. jövedék. — **Az Egyesült Államokban** a legutóbbi 20 év leforgása alatt több mint egy millió válási eset fordult elő. — **Komaromban** egy lelketlen apa négy gyermekét felrakta egy kazalra azzal a gonosz szándékkal, hogy őket megégesse; de a esendőség még idejekorán megakadályozta őt. — **Pöstyénben** egy furdövendég majma megmárt egy leánykát s a gyermek két nap mulva belehalt. — **Angolországban** a sztrájk oly nagy mérveket öltött, hogy a sztrájkoló munkások száma meghaladja a 180,000-et. — **Az idei aratás** a monarchia mindkét államában ez évtized legrosszabjai közé tartozik, mert sem Magyarország, sem Ausztria egyetlen vidéke sem rendelkezik közepén felül való természettel; sőt sok vidéken a termés határozottan rossz.

— **APRÓSÁGOK.** — Rovatvezető Zuhany. — Szentelen koldus. — Kérek alamizsnát! — Pénzt nem adok, de itt van egy jó nadrág. — Köszönöm! De most még egy alátalos kéresem volna. — Nos? — Tessék megvenni tőlem ezt a nadrágot!

— **Megható gyermeki észjárás.** — Károly: Ugyan Pistike, mit csinált ott fenn a fán? — Pistike: Ne esajj hát lárám, nehogy apa és Gizike meghallják, mert a doktor bácsi azt mondta tegnap, hogy Gizike meg fog halni, mire a levelek lehullnak a fákról; nos hát én ezérával a galyakhoz kötözöm a leveleket, nehogy lehulljanak és Gizike meghaljon.

LEVELEZÉS.

Ipolyvágh, 1889. szept. 6.

Városunkat és annak lakóit erősen ki-zökkentette megszokott egyhangúságából a „Felvidéki magyar köznevelődési egyesületnek“ itt tartott hetedik közgyűlése, mely alkalomra úgy a város, mint a lakosság mindent elkövetett, hogy az egyesület tagjait — mint kedves vendégeit — fényesen és igaz, öszinte vendégszeretettel üdvözlője és fogadja.

A kulturegyesület közgyűlésére már e hó 3-án igen nagy számmal sereglett össze a felvidéki magyarsága. A vendégek egy része — köztük számos barsvármegyei — délelőtt érkezett meg; az elnökség azonban a délutáni vonattal jött. A vasuti állomáson a rendező bizottság fogadta az érkezőket — kik között volt Rudnay Béla alelnök s a nyitrai vármegyei választmány több tagja, — és Laszkáry Pál főbíró üdvözlölte, kinek beszédére Rudnay alelnök válaszolt, megköszönve a szíves fogadtatást.

A menet az állomástól hosszú kocsi-sorban vonult a szépen feldíszített s lobogókkal ékesített városán át a varmegyeház elé, hol megtörtént az elzárószólás.

Délután 5 órakor az egyesület választmánya Mailáth István elnökléte alatt a városház nagytermében ülést tartott, melyen a tagokon kívül díszes és nagyszámú közönség is jelen volt. A választmány beható tanácskozás tárgyává tette az elnökség előterjesztéseit, a bejelentett indítványokat jobbra elfogadta. Az ülés este 8 órakor ért véget.

Este a város ki volt világítva a vendégek tiszteletére s kilencz órakor vette kezdetét a varmegyeház dísztermében fényes közönség előtt megtartott érdekes és csinos műsorú hangverseny, melynek szereplői: Berkó Eszti k. a. szavalatával; Paczola y Irén és Nagy Emilia k. a. zongorajátékkal; Balczár Irén és Blancez Emma k. a. énekekkel, — zajos tapsokat arattak. A hangversenyt táncz követte, mely a legkedélyesebb hangulat mellett folyt le s reggelig tartott.

Másnap, e hó 4-én, d. e. tíz órakor volt megtartva a közgyűlés a varmegyeház nagytermében, mely szorongásig megtelt. A karzaton díszes hölgyközönség foglalt helyet. Az elnök székét Mailáth István t. elnök foglalta el, ki sajnálkozásán adva kifejezést a fölött, hogy az egyesület elnöke Szalavszky Gyula, nyitrai főispán betegsége miatt nem jelenhetett meg, — szép beszédben fejtette ki az egyesület hitvatását.

Az egyesület — ugymond — nem rohanó és nagysága által káprázató folyam; még csak szerény patakoksága, mely lassan vájja a sziklát. Napról-napra gyarapodunk, napról-napra nagyobb és nagyobb sikereket érünk el. Aldozataink megtermik gyümölcsüket és a magyar hazafias közszellem, az egyesület működése folytán annyira nagy, hogy ő nem félti a népet többé e fegyverek hatalmától s e közszelleme meg fogja védeni a szuronyok milliói ellen is!

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a közgyűlés Majthényi László báró fő-pánt tiszteletbeli elnökévé választotta, a ki egy küldöttség meghívására megjelent a közgyűlésen és megköszönte a meg nem érdemelt kitüntetését.

A közgyűlés folyamán kimondatott a köznevelődési mozgalom országos szervezésének szüksége, oly értelemben, hogy a legközelebbi kongressus valamely gazdag magyar városban tartassék meg, a mi által sikerülhetne a magyarság zömét is belevinni a mozgalomba. Azután az alapszabályok módosítottak, a mennyiben a pártoló tagok intézménye létesítetett és az igazgató választmány tagjainak száma 150-re emeltetett.

A közgyűlés kimondotta továbbá, hogy az egyesület működésében a fősúlyt a kisdodóvársra fektet s kívánja hogy a kisdodóvárosokat már a 600 főnyi lakosságu községek is felállítsák.

Az egyesület zárszámadásait a közgyűlés jóváhagyta.

Ezek szerint az egyesület vagyona 54,884 frt 16 kr. A jövő évi költség előirányzat elfogadtatott, mely szerint 22,706 frt bevételrel 22,688 fit kiadás áll szemben.

Elfogadta a közgyűlés azon indítványt is, hogy az egyesület a nőket az eddiginél nagyobb mértékben vonja működési körébe; továbbá Odescalchy Arthur herczeg és Mailáth István hozzászólása után magáévé tette a közgyűlés Kosztenszky Géza indítványát, mely szerint az egyesület az összes nagyobb helységekben a megyei választmányoknak alárendelt albizottságokat szervezzen, melyek az egyesületi óvodákat gondozzák, felolvasásokat és műkedvelői előadásokat rendezzenek, népkönyvtárakat alapítsanak és a zeneyel választmányt támogassák.

A tisztikar és választmány kiegészítése után a jövő évi közgyűlés helyéül Pöstyén tün furdöt jelölték ki.

Déli fél egy órakor az elnök az ülést bezárta. Két órakor fényes bankett volt, melyet igen kedélyessé és élvezetessé tett a számos és szép felköszöntő.

Még néhány szót. Hogy a felvidéki magyarság erősítése — a mint merészebben feltepo szláv irányzatok ellen — milyen fontos, az — azt hiszen — nem szorul bő-

vebb bizonyításra s éppen ezért az egyesület léte s legszélesebb körü üdvös működése nagyon is szükséges s erre nézve remélhetőleg a most Ipolyvághon lefolyt közgyűlés is buzditólag s edzőleg fog hatni és hiszem s hiszi velem együtt minden igaz magyar, hogy nemcsak a legközvetlenebbül érdekelt felvidéki magyar társadalom, hanem a hazának többi magyarja is erélyesen s támogatólag fel fogja karolni e nemes és szent ügyet. — Ugy legyen!

Ipolymenti.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet-nyilvánítás.

A „Stefánia-árva“ részére a lévai uradalom 4 méter tűzifát volt kegyes adományozni. Fogadja az árvák hálás köszönetét. Léva, 1889. szept. hó 7-én.

„Stefánia-árvaház“ gondnoksága.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Örvendtes irodalmi jelenség, hogy a „Magyar Szemle“ pályázatai számar nézve teljes sikert arattak, a mennyiben a költeményre 57, a humeros beszélyekre pedig 13 pályamű érkezett és a bírálók jelentése szerint a szellemi siker is teljes lesz, mert a pályázók közt több kitünő mű van. A „Magyar Szemle“ különben is mint szépirodalmi hetilap páratlan erővel és gyorsasággal emelkedett a legmagasabb irodalmi színvonalra. Rudnyanszky Gyula szerkesztő oly élénken, oly gazdag tartalommal és oly érdekesen, hogy mindenkinél melegebben ajánlhatjuk, annál inkább mert e lap nézogat pótól, kiadó tulajdonosa Kaczvinsky Lajos pedig szívesen küld mutatványszámokat ingyen és bérmentve. A „Magyar Szemle“ ára negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetők Nyitrai és társa könyvkereskedésébe, Lévára küldendők.

Fatenyészési Lapok címűen, egy a vasuti vonalok, a helylejtők és utak befűtését előmozdító lapot indit meg Ujpesten f. évi október 1-én Ersching János lapunknak egyik derék munkatársa. A lap hivatva lesz a fűszőlők kezelését, a fatenyészést, gyümölcsészetet és kertészetet gyakorlati alapon tárgyalni. A lap minden hó 1-én és 16-án 1 1/2—2 iv terjedelemben számos illusztrációval fog megjelenni és előfizetési ára egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr. Községek, gazd. egyletek és azok tagjai, vasuti tisztviselők, jegyzők és tanítók évi 2 frittal fizethetnek elő a lapra. Az előfizetéseket a lap szerkesztőjének nevére Ujpestre küldendők. Ajánljuk az új vállalatot a fatenyészési iránt érdeklődők szíves figyelmébe.

A vasuti töltések és azok lejtőinek befűtéséről, valamint a vonalak bekerítéséről gyümölcsfákkal és hasznos bokrokkal dr. Lucas Ede német pomologus nyomán a hazai viszonyokra alkalmazva — érdekes kis könyvet írt Ersching János (Ujpesten). A mű — melynek ára 50 kr. — Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek van ajánlva. Kapható a szerzőnél és Nyitrai és társa könyvkereskedésében Léván.

„**Az italmérsi törvény magyarító könyve**“ című alatt Erdei Ede pénzügyi biztos egy 85 oldalú könyvet adott ki, mely mindazoknak, kik italmérséssel foglalkoznak, nélkülözhetlenül válik. Az italmérsi törvény és a vele kapcsolatos miniszteri utasítások oly komplikáltak, a mennyiben a pénzügyi utasításokat és változásokat is tartalmazza, hogy ezen népszerűen írt könyv valósággal egy lézogat pótól. Benne mind az, de csakis mind az foglaltatik, a mi az italmérséssel foglalkozóra a törvényben vonatkozik, el látva a szükséges magyarázatokkal és kérvénymintákkal. Egy forintért kapható Nyitrai és társa könyvkereskedésében Léván.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.
Buza: m-mársáncánt 7 frt 60 kr, 7 frt, 80 kr. Kétszeres 6 frt 30 kr, 6 frt 50 frt. Rózsa 6 frt. 10 kr. 6 frt 60 kr. Arpa 6 frt. 70 kr. 8 frt 50 kr. Zab 6 frt — kr. 6 frt 30 kr. Kukorica 5 frt 80 kr. 6 frt 20 kr. Bab 6 frt 80 kr, 7 frt. — kr. Lencse 7 frt — 7 frt 20 kr. Köles 4 frt. — kr. 4 frt 50 kr.

Szerkesztői üzenetek.

- **Z. A.**-nak. Üdvözlőlk.
- **Z. D.**-nak. Nagyértékű irod. művét köszönettel vetjük. Egy kissé terjedelmes bár, de azért örömmel adjuk.
- **Vidonyi J.**-nak. Szívesen vesszük máskor is.
- **W. S.**-nak. A mese koncepciója szép; de nyelvezete nem folyékony; a vers formája pedig sok kívánni valót hagy fenn. — Több gyakorlat kell!

Nyilttér.

I. Eladók

100 hektóra való üres, használt **borhordók**. Tudakozódhatni Póly a Pálnál Nyitrai László-féle házban. Léván, 1889. szept. 6-án.

II. Okleveles szülészno.

A budapesti magyar királyi tudomány egyetemi I-ső szülészeti kórházban számos évet töltött s Léván telepedett szülészno ajánlja szolgálattát a nagyérdemű közönségnek. Léva, 1889. aug. 31.

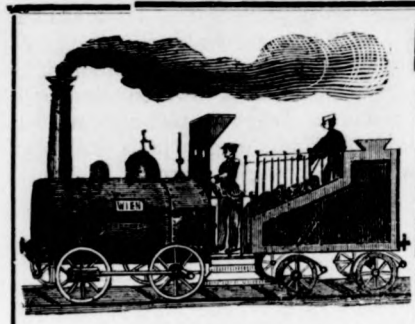
Bártfay Markó Emilia, szülészno. Bati-utca, 379. sz.

III. Van szerencsém a n. érd. közönséget értesíteni, hogy f. szeptember 9-én fogmútermemmel

Lévára jövök. Tartózkodásom néhány napra terjed s szállásom az „Oroszlán“ fogadóban leand.

Tisztelettel **Filkorn Alajos,** fogorvos Selmeczbányáról.

A GARAM-IPOLYVÖLGYI VASUT UJ MENETRENDJE 1889. szeptember 1-től.

A vastagabb betűvel jelzett szám esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

Léva-Csata Esztergom-Nána			Esztergom-Nána Csata-Léva			Csata-Ipolyság.			A vonatok érkezése.					
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:		Léváról:			
	I.	III.		II.	III.		I.	III.						
Léváról . . . ind.	5.00	4.10	Budapestről . . . ind.	10.12	9.12	Csata . . . ind.	7.20	1.35	Bécsből . . . ind.	10.00	8.25	Léváról . . . ind.	5.00	4.10
Alsó-Várad . . . "	5.25	4.33	Bécsből . . . ind.	13.12	12.12	Zalaba . . . "	7.39	1.54	Pozsonyból . . . "	12.33	10.00	Csatára . . . érk.	6.55	5.56
Nagy-Salló . . . "	5.54	5.00	Bécsből . . . ind.	13.12	12.12	Ipoly-Pészto . . . "	8.03	2.16	N.-Tapolcsányról . . . "		7.12	Ipolyságra . . . "	9.30	
Zeliz . . . "	6.29	5.27	Esztergom-Nána ind.	5.20	12.20	Bé . . . "	8.17	2.29	Galántáról . . . "	1.50	10.54	Esztergomba . . . "	8.38	7.25
Csata . . . érk.	6.59	5.56	Kőhid-Gyarmat . . . "	5.47	12.40	Szakállos . . . "	8.39	2.49	N.-Szombatból . . . "	12.40		Vácra . . . "	11.14	8.32
. . . ind.	7.15	6.19	Kéménd . . . "	6.07	12.58	Visk . . . "	9.00	3.08	É.-Ujvárról . . . "	3.15	11.30	Budapestre . . . "	12.20	9.05
Bény . . . "	7.38	6.35	Bény . . . "	6.28	1.12	Ipolyság-Csata . . . "			Budapestről . . . "	10.00	9.00	É.-Ujvára . . . "	1.59	12.22
Kéménd . . . "	7.54	6.49	Csata . . . érk.	3.44	1.26	Ipolyság . . . ind.	5.00	4.10	Váczról . . . "	10.58	9.59	Galántára . . . "	2.12	1.40
Kőhid-Gyarmat . . . "	8.16	7.05	Csata . . . ind.	7.19	1.40	Visk . . . "	5.28	4.38	Esztergomból . . . "	5.20	12.20	N.-Szombatba . . . "	3.53	3.02
Esztergom-Nána érk.	8.38	7.25	Zeliz . . . "	7.45	2.11	Szakállos . . . "	5.52	5.02	Ipolyságról . . . "	5.00		N.-Tapolcsányba . . . "	6.51	9.00
Budapestre . . . érk.	12.20	9.05	Nagy-Salló . . . "	8.22	2.43	Bé . . . "	6.07	5.17	Csatáról . . . "	7.10	1.40	Pozsonyba . . . "	3.46	4.20
Bécsbe . . . "	12.50	9.33	Alsó-Várad . . . "	8.47	3.05	Ipoly-Pészto . . . "	6.24	5.33	Lévára . . . érk.	9.11	3.27	Bécsbe . . . "	6.09	6.33
	16.09	6.20	Léva . . . "	9.11	3.27	Zalaba . . . "	6.43	5.52						
						Csata . . . "	7.00	6.09						

H I R D E T É S E K.

36. szám.

Szeptember 8.
7584. 1889. szám.

Hirdetmény.

A nmélt. m. kir. Kereskedelmi Ministerium 1889. évi szeptember hó 2-án kelt 38150. sz. rendeletével a komárom-n.-salló-pribóczi hadászati ut Szénásfalu melletti szakaszán lévő Garamhid biztosítási munkáinak helyreállítását 2536 frt 95 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok fogantatásának biztosítása czéljából az 1889. évi szept. 16. napjának d. e. 10 órájára a barsvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi

bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz amnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Az ajánlat mellé oly költségvetés csatolandó, melyben az összes munkák azon egységairai, melyekért ajánlattevő a munkákat elvállalni hajlandó, be foglaltatnak, vagy pedig ezen árak magába az ajánlatba teendők ki.

Ar.-Maróth, 1889. évi szept. 5-én.
Barsmegyei m. kir. építészeti hivatal.

LUKÁTS GYULA

gazdasági gép- és tüzelő-szerek gyára ZSARNÓCZÁN.

Szállit a nagym. m. kir. belügyministerium 53,888. sz. tüzendészeti kormányrendelet 8. §-ban előirt tüzelő-szereket a legjutányosabb árak mellett — továbbá szervezendő tüzelőtárságok részére mozdony-fecskendőket és Hydraphorokat, mászólétrákat — kötelés és önkéntes tüzelőtárságok mindennemű személyi felszereléseit.

Régibb szerkezettű fecskendők modern szivattyukra átalakíttatnak s az országos egységes csavarra avagy a Gretter-Witte-féle tömlőkapocsra idomíttatnak.

A gyár által felszerelt önkéntes vagy községi tüzelő-testületek ingyen szerveztetnek és begyakoroltatnak

Minden fecskendő három évi jótállás mellett szállíttatik.

Költségtervezetet díj- és bérmentve.

SZŐLŐ- és GYÜMÖLCS-BOR SAJTÓK

a legújabb és legkitünőbb, folytozosan működő kettős emeltyűszerkezettel és (3) nyomerőszabályzóval.

A legnagyobb munkaképesség biztosíttatik. 20%-al nagyobb a munkaképessége bármely más sajtóáál.

A bécsi birodalmi gyümölcskiállításán 1888. okt. havában a legelőbbkelő szaktekintélyek által történt kipróbálás után az első díjjal lettek kitüntette.

Gyümölcs- és szőlő-zuzókat gyártanak és szállítanak Bécsből

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA mezőgazd. és szőlőművelési gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámora.

BÉCS, II. FRANKFURT A/M, BERLIN.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Ügyes és megbízható ügynökök alkalmazást nyernek.

Nincs többé fogfájás!

Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvize, fogpora és fogpásztájának

használata mellett,
2 arany érem: Brüssel 1880, London 1884.
A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter 1373. évben feltaláltatt

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének naponként néhány cseppel vízbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárságot kölesönöz, a mennyiben a foglust erősíti, s teljesen egészségsé változtatja.

A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vétek tenni, midőn ezen legregibb s legpraktikusabb készítményeket becses figyelmükbe ajánlom, mert csakis az egyedül! és legkitünőbb gyógyszer miódenemű fogfájalmak ellen.

Alapíttatott 1807. **SEGUIN** 106. & 108. Rue.

Főügynök: **BORDEAUX** Croix de Segney

Kapható: minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

SCHLICK-féle VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPESTEN.

GYÁR-és IGAZGAGÓSÁG: VI., külső váci-ut, 169699.

VÁROSI IRODA és RAKTÁR: VI. Podmaniczky utca, 14.

GŐZ- és JÁRGÁNYCSEPLO KÉSZÜLETEK.

SCHLICK-féle szabad. KET- és HÁROMVASU EKÉK.

SCHLICK-féle „HALADAS” sorvető gépek Szórvavető gépek.

Schlick féle szab. Rayol ekék Schlick és Vidats féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecs kavágók, repavágók, repazuzók, tengeri morzsolók, csöves tengeri darlók, gabonatisztító rosták, örlőmalmok tb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-utca 14. sz. a. lévő irodánk legnagyobb részét a külső váci uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

Képviselő: KERN TESTVÉR uraknál.

NYOMATOTT NYITRAI ÉS TÁRSÁNÁL LÉ VÁN

1633. 89. sz.
Pályázati hirdetmény.

Ujbánya sz. kir. s bányaváros tanácsa az ezen városnál rendszeresített s kézbesítői teendőkkal egybekapcsolt végrehajtói állomásra pályázatot nyit.

A városi végrehajtó-kézbesítő állomással évi 300 frnyi fizetés van egybekapcsolva s a közgyűlés által élethossziglani választás után fog betöltetni.

Kötelessége az állami, megyei városi adóhátralékok és követelések, — továbbá a rendőri és erdei kihágási bírságpénzek beszedése, — a községi bíróság jogerőre emelt ítéleteinek végrehajtása; a bíróságoktól érkezett ügyiratok, határozatok végzések kézbesítése s a mennyiben ezen ügyközben elfoglalva nem lenne, irodai munkálatok teljesítése.

A városi végrehajtó nyugdíjképes; a nyugdíjalap javára fizetésének 5%-a havonkénti részletekben fog levonadni.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy korukat, eddigi alkalmaztatásukat, képességüket, nyelvismeretet s kifogástalan politikai magaviseletüket igazoló pályázati kérvényeiket f. évi szeptember 30. napjáig a városi tanácsnál adják be.

Ujbányán, 1889. aug. 30-án.

polgármester h.:
Kotiers Dávid,
főjegyző.